

KOMMUNSTYRELSEN

YTTRANDE

1(5)

2016-11-07

Vårt diarienummer

KS 2016/0827-13 410

Handläggare, titel, telefon

Leif Björk, kommunsekreterare

011-15 33 23

Miljö- och energidepartementet

103 33 Stockholm

Delbetänkande av Miljömålsberedningen - En klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige (SOU 2016:47)

Ert diarienummer M2016/01735/KI

Yttrande

Norrköpings kommun lämnar synpunkter över Delbetänkande av Miljömålsberedningen – En klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige (SOU 2016:47)

Norrköpings kommun anser att Miljömålsberedningens förslag till en klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige är positivt. Den innehåller många ambitiösa förslag för hur Sverige ska kunna nå upp till miljökvalitets- och generationsmålen. Förslaget om att integrera ansvaret för klimatfrågan inom alla departement är mycket bra, då ett helhetstänk är nödvändigt för att kunna nå ett hållbart samhälle. Därutöver är förslaget om en ny klimatlag en viktig åtgärd. Det är högst troligt att förslagen är kostnadsdrivande och det saknas för flertalet av åtgärdsförslagen en helhetssyn av hur åtgärderna ska finansieras och hur processerna ska initieras.

Att utveckla ny teknik och innovativa lösningar är en starkt bidragande faktor till att kunna uppnå utsläppsmålen. En lika viktig ingrediens är ett förändrat beteende. Miljömålsberedningens förslag saknar en utförligare beskrivning över hur arbete med beteendeförändringar och nudging, det vill säga hur man ”puffar” människor till ett förbättrat beteende, kan stöttas på regional och lokal nivå.

En annan viktig aspekt som också saknas i betänkandet, är en beskrivning över hur hälso- och jämlikhetsperspektivet ska beaktas i de olika strategierna och åtgärdsförslagen.

Del A Strategi för en samlad och långsiktig klimatpolitik

Postadress

Norrköpings kommun
Kommunstyrelsen
601 81 Norrköping

Besöksadress

Rådhuset

Telefon

011-15 00 00 (vxl)

Telefax**E-post****Internet**

www.norrkoping.se

Kommunstyrelsen

2016-11-07

Vårt diarienummer
KS 2016/0827 410

Förslaget om etappmål i klimatpolitiken

Man kan konstatera att både Miljömålsberedningens förslag att senast 2045 minska utsläppen med minst 85 procent jämfört med 1990 samt förslaget att minska inrikestransporternas utsläppsmål med 70 procent till 2030 är en lägre målsättning än tidigare föreslagits i utredningen ”Fossil frihet på väg”, SOU 2013:84. Det finns därför anledning att ifrågasätta om den föreslagna målsättningen är tillräcklig för Sverige i relation till det internationella två graders-målet och Parisavtalet.

Miljömålsberedningens förslag att andelen persontransporter med kollektivtrafik, gång och cykel i Sverige ska utgöra minst 25 procent 2025, kan också uppfattas som en alltför låg ambitionsnivå. Det är därutöver olyckligt att slå samman tre olika transportslag, som har helt olika förutsättningar i ett mål. Ökad intermodalitet och ett ”hela-resan-perspektiv” är dock mycket viktiga delar för att uppnå ett ökat hållbart resande.

Miljömålsberedningens förslag till nationella mål bör sättas i relation till de mål som kommuner och regioner antagit. Många kommuner har högre mål än målen i Miljöberedningens förslag. I Norrköpings kommuns energiplan slår vi fast att kommunens energisystem 2030 ska vara 1) effektivt och inriktat på att minimera energianvändningen 2) använder enbart förnybara energikällor 3) är robust och tål de konsekvenser som ett förändrat klimat innebär. Detta innebär att våra lokala målsättningar har högre ambitioner än nationellt. Kommuner och regioner är i stort beroende av att nationella styrmedel, riktlinjer och regelverk ger stöd för att uppnå dessa mål.

Förslaget om åtgärder avseende etappmål i klimatpolitiken

För att nå målen behövs tydligare nationell styrning, till exempel skulle koldioxidskatten kunna användas. Biodrivmedlen, som exempelvis biogas, spelar en stor roll i måluppfyllnad och behöver därför en beskattning som gynnar de fossilfria drivmedlen långsiktigt. Det är bra att Miljömålsberedningen föreslår att olika fordonsbränslens inneboende klimat- och energiegenskaper ska tas i beaktande. Dessutom bör långsiktigt stabila villkor för biodrivmedel tas fram och tillämpas. Att behålla och öka höginblandning av biodrivmedel är en annan åtgärd som kan vidtas.

Cirkulär ekonomi och delande ekonomier stödjer en omställning till hållbart resande såsom delning av fordon, samåkning, vandrande skolbuss för skolbarn och så vidare. En annan viktig åtgärd för att uppnå målen är ett ökat fokus på steg 1 och 2 enligt fyrstegsprincipens transportplanering, det vill säga att påverka efterfrågan och effektiv användning av befintlig infrastruktur. Dessutom är införande av statlig medfinansiering av steg 1 och -2 åtgärder avgörande.

Kommunstyrelsen

2016-11-07

Vårt diarienummer
KS 2016/0827 410

Norrköpings kommun anser att avsaknad av lagstiftning som underlättar för utveckling av laddinfrastruktur för elfordon inom ellagen och skattelagstiftningen, till exempel gällande förmånsbeskattning, är försvårande omständigheter som inte gynnar en snabb och effektiv utveckling av laddinfrastruktursatsningar lokalt.

Transportsnåla och effektiva samhällen, nyteknik, förnybara drivmedel, energieffektivisering och ändrat transportbeteende är alla viktiga åtgärder för att uppnå målen. Därför är det bra att beredningen lyfter fram att gång-, cykel- och kollektivtrafik ska utgöra norm vid planeringen i större städer. Frågan är hur Miljömålsberedningen menar att detta ska kunna uppnås?

En utmaning för kommuner, både nu och i framtiden, är kombinationen av bostadsbyggande, hållbara transporter och energisystem. Därför blir det allt viktigare att nationellt styra mot samordnad strategisk planering av bebyggelse, transportinfrastruktur och energisystem.

Slutsatser avseende etappmål i klimatpolitiken

Det finns av ovanstående synpunkter och kommentarer anledning att ifrågasätta om slutbetänkandet innehåller tillräckligt med verktyg och stöd för kommunal och regional nivå för att minska klimatpåverkan enligt uppställda mål. Miljömålsberednings förslag borde till exempel i större utsträckning skapa incitament för större samverkan och samverkansformer regionalt och lokalt.

För att uppnå utsläppsmål för inrikes transporter är det dessutom viktigt att notera att infrastruktursatsningar på järnväg såsom Ostlänken är en viktig komponent för att öka kapaciteten både för persontransporter och godstrafik, där även hamnar utgör en viktig del för överflyttning av godstransporter till sjöfart.

Del A Centrala horisontella styrmedel och strategier

Förslaget om att det klimatpolitiska ramverket behöver integreras i allt beslutsfattande

Det är viktigt att det klimatpolitiska ramverket utformas så att det finns bra verktyg för att kunna följa upp att klimatmålen har integrerats i beslutsfattandet. Huvudansvaret för uppföljningen bör placeras på en huvudman, det vill säga en myndighet eller ett departement.

Förslaget om en strategi för en utvecklad bioekonomi

I ett framtida hållbart skogsbruk är det viktigt att ta hänsyn till ett förändrat klimat och även ha en strategi för vad som kan bidra till störst klimatnytta. Vid nyplantering av träd bör antalet trädslag utökas för att kunna beakta

Kommunstyrelsen

2016-11-07

Vårt diarienummer
KS 2016/0827 410

riskerna för exempelvis stormfällning och trädslagsspecifika skadegörare vilket ett förändrat klimat kan medföra.

Förslaget om lokalt och regionalt klimat- och luftarbete

Det finns ett stort behov för kommunerna att erhålla statligt stöd, både finansiellt och kompetensmässigt, i omställningsarbetet för skapandet av hållbara klimatanpassande städer.

Förslaget om att stärka statens roll på den regionala nivån

Att länsstyrelsen får ett förtydligande i sitt uppdrag är positivt. Det måste dessutom framgå tydligt hur rollfördelning ser ut mellan länsstyrelsen och regionkommunen. I det regionala uppdraget, bör också avsättas såväl personella som ekonomiska resurser för att klara uppdraget.

Förslaget om att se över regelverket för samhällsplanering

Det är av yttersta vikt att det finns ett regelverk som är anpassat till ett förändrat klimat. Om det finns anledning till att tro att en generell översyn behöver göras av plan- och bygglagstiftningen så bör en sådan tillsättas för att stärka planeringsverktyget ur klimatsynpunkt.

Norrköpings kommun tillstyrker Miljömålsberedningens förslag att utvärdera plan- och bygglagens reglering av så kallade kommunala särkrav. Om de positiva effekterna för byggande som eftersträvas utblir bör möjligheten till kommunala miljöregleringar återinföras.

Ett eventuellt kommande kunskapscentrum för byggande bör även omfatta materialfrågor (återbruk, återvinning och hållbarhet) och kemikalier i byggprocessen.

Strategier och styrmedel, övriga sektorer

Jordbruket – en möjlighet i klimatomställningen?

Utsläppen från livsmedelskonsumtionen såväl från den offentliga sektorn som från privatkonsumtion måste minska vilket också finns beskrivet i Miljömålsberedningens förslag. Det behövs åtgärder för att underlätta både för privatkonsumtion och för den offentliga sektorn att kunna välja rätt på ett enkelt sätt, exempelvis genom en klimatmärkning av livsmedel.

Lagen om offentlig upphandling gör det svårt för exempelvis en kommun att ställa krav på svenska produkter, vi anser att det krävs en lagändring för att kunna åstadkomma detta.

Kommunstyrelsen

2016-11-07

Vårt diarienummer

KS 2016/0827 410

Regeringen arbetar även parallellt med att ta fram en nationell livsmedelsstrategi. Miljömålsberedningens arbete och livsmedelsstrategin borde samordnas i frågan om upphandling och dess möjligheter att upphandla svenskt.

NORRKÖPINGS KOMMUN
kommunstyrelsen

Lars Stjernkvist
ordförande